

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru morarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.;
rândul cu litere garmond.

Procesele de presă.

II.

(Dr. E. B.) Presa noastră, conștientă de chemarea ei, dar și de greutățile cu cari are se lupte, trebuie să se acomodeze stărilor schimbate în cari ne aflăm și trebuie să contribuie din toate puterile la crearea unei direcții mai pacoine în discuțiile ce le poartă, pentruca cu încetul să se potolească bănușala și neîncrederea reciprocă și să se delăture pedeca apropierei și isvorul sfeșilor și al urei fără nici un înțeles. În orice cas însă, presa noastră are să se ferească de a imita în ton și în espresii pe unele din gazetele maghiare, pe cari nu le trage nime la răspundere pentru aceea ce fac, iar dacă le și trage câte odată, jurații de regulă se pun pe partea celor improcusați și îi — *achită*.

Ai noștri să fie totdeauna deci cu ochii la paragraf când scriu pentru gazete. Poate să scrie fiecare ce vrea și despre ce vrea, numai să precumpănească bine vorbele. Paragraful 172 din codul penal spune, că cade sub pedeapsă cel ce propagă ură împotriva vreunei naționalități, vreunei clase sociale, sau confesiuni. Avem deci să ne ferim ca de foc și să nu vătămăm în articolele noastre gazetărești naționalitatea maghiară. Să nu generalizăm, să nu punem greșelile și păcătele singuraticilor în sarcina întregii naționalități maghiare. Bine spune *Argus*, că fiecare popor e bun și răbduriu. Nu poporul maghiar trebuie deci atacat, cum fac unii dintre gazetarii români, ci guvernul, pe care are dreptul fiecare să-l critice, și dacă nu suntem mulțumiți cu faptele și cu purtarea sa, putem să-l și judecăm. Bine înțeles, că și atunci cu cuvinte cumpătate și alese, iar nu cu — barda 'n lună.

Se pot deci spune și în cuvinte frumoase cele mai aspre lucruri și se pot spune chiar cu mai mare efect decât dacă se folosesc vorbe aspre și nesocotite, se înjură și împoacă în dreapta și în stânga.

Credința mea e, că dacă presa noastră cu prietinie răspunde la tonul conciliant, care se aude astăzi, mai dintr'o parte, mai din alta, din șirul Maghiarilor, și dacă în conțelegere și consonanță cu ținuta cumpătată a deputaților noștri și cu declarațiile ce ar trebui să le facă acestia în dietă, se va ținea cu stricteț de principiul: fortiter in re, suaviter in modo, — nu numai că nu vor mai fi procese odioase de presă, dar și presa noastră, ridicându-i-se nivelul, mai mare serviciu are să facă cauzei drepte a poporului, decât dacă irită și provoacă neconținut stăpânirea, prin ce se espune numai pe sine și poporul unei prigoniri și mai mari.

Dându-și deci mai bine seama ziaristii noștri despre felul cum își pun ideile pe hârtie și dându-se puțin părului, e de prisos congresul plănuir, dacă e vorba, ca numai din acest motiv să se întrunească. Iar dacă, fie din nepricepere, fie că sunt între ei și unii buclucași, năzuși, cărora mereu le sare țandăra, copii neînfrânați, și poate și nevrăstnici, cărora nu prea mult le pasă de povârnișul pe care calcă și pe care duc și poporul cu ei, se va căuta și în viitor, ca păretele să fie răsturnat cu capul: fie încredințată cei ce fac așa, că nu are să le ajute nici un fel de congres și nici cele mai frumoase hotărâri ce s'ar lua din partea acestuia.

Avem de altcum pilde vii înaintea noastră, că cumpătarea și moderațiunea e de mare folos. Bătrâna „*Gazeta Transilvaniei*” abia a avut câteva procese de presă. „*Telegraful Român*” numai unul singur, și chiar și acela, pentru un articol publicat când directorul ziarului nu era acasă. Iar „*Gazeta de Duminecă*” nu

a avut până acum nici un proces, cu toatăcă există de cinci ani.

Intreb eu acum: Cine se încumetă se bănușcă ziașele acestea, că nu ar lupta pentru cauza națională și pentru ridicarea poporului român în cele politice, culturale și economice? Și sunt convins, că ziașele acestea nici în viitor n'o să prea aibă procese de presă, cu toate că, precum în trecut, așa și în viitor, nu vor înceta să stee în serviciul binelui public, când va fi vorba de interesele cele mari ale neamului românesc, ci v.r. căuta să sară întru apărarea poporului, totdeauna când il vor vedea atacat în existența sa.

Și în privința aceasta încă mă pot provoca la broșura lui *Argus*, care e dovadă destul de grăitoare, că poți înșira în mod sistematic toate năcașurile naționalităților, fără a te teme de proces de presă. Câte articole de ziar, la timpul seu chiar și *Memorandul*, au fost improcusate, redactorii și autorii întemnițați, iar *Argus*, a cărui lucrare conține *același* material fatal, nu numai că a fost lăsat în pace, ba a fost primit cu căldură, a fost apreciat în mod favorabil de cei mai aprigi dușmani politici ai noștri. Cele spuse i-a pus pe cugete, că doară știu și ei judeca, ce e drept și ce e cu nedreptate. Trebuie aflată însă *forma* în care să li-se spună lucrurile, căci după vorba veche: Forma dat esse rei! Și chiar forma potrivită nu o afla cei mai mulți dintre ziaristii de azi ai noștri, fiindcă le lipsește încă — școala politică.

Ministrul de externe în Budapesta. Nu e mult, de când ministrul nostru de comerț și comunicațiune, dnul *Kossuth Ferencz*, a fost primit în lungă audiență particulară la Viena. Se spunea atunci, că *Kossuth* s'a prezentat spre a mulțami Maiestății Sale pentru acordarea ordinului leopoldin, cu care a fost distins. La câteva zile a fost primit în audiență particulară contele *Zichy János*, despre care se știe, că e unul d'n puținii Unguri, cari

posed încrederea Moștenitorului de tron. Vineri a venit apoi la Budapesta ministrul comun de externe, baronul *Aehrenthal*, și a făcut Sâmbătă vizite pe la ministrii ungari, stând la ministrul *Kossuth* aproape un ceas și jumătate. Se fac acum combinațiuni următoare: *Kossuth* a făcut propunere Coroanei, ca să încredințeze partidul *kossuthist* singur cu formarea unui cabinet. Majestatea Sa a consultat pe contele *Zichy János* întâiu, apoi a trimis răspuns dlui *Kossuth* prin ministrul comun de externe. Dacă e corectă ori nu combinația, nu putem să știm. La tot cazul însă, ceva legătură există între faptele înșirate.

Omor politic. Guvernorul Galiției, contele *Potocky*, a fost asasinat Duminecă din partea unui student rutean, cu numele *Sicinsky*, cu ocaziunea audienței pe care i-o acordase. Studentul a fost primit la ora unu și jumătate, și imediat după ce a intrat în sala de audiență a scos revolverul și l-a descărcat asupra guvernorului, spunându-i următoarele: „Iată-ți răsplata pentru nedreptățile făcute Rutenilor la alegerile pentru dietă”. Studentul a tras trei focuri de revolver, dar deja primul glonț l-a rănit de moarte pe contele *Potocky*, care a căzut la moment jos, într'un lac de sânge, abia mai putând rosti cuvintele: „Arestați canalia aceasta”. Servitorii au pus imediat mâna pe student, îl desarmară și l-au predat poliției. E de 23 de ani, fiul unui preot gr. cat. rutean, și a declarat la ascultare, că complice nu are, ci el singur a jurat de mult moarte guvernorului, din motive *politice*.

O ședință a dietei ungare.

(Fine.)

M. Ivanka: Proiectul lui Nagy Emil z'ce (cetește): „Sfârșindu-se discuția generală a chestiei puse la ordinea zilei”...

Prez.: Iți iau cuvântul. (Sgomot îndelungat). Dl Maniu are cuvânt în chestie de regulament.

Dr. Iuliu Maniu (sgomot. Prez. sună): Am cerut cuvânt în chestie de regulament, pentru a mă ocupa cu cazul dlui deputat Dr. St. Petroviciu, căruia i-s'a luat cuvântul. (Sgomot. Voci la *kossuthiști*: A procedat corect).

Dr. A. Vlad: Trăiască ghilotina. (Sgomot îndelungat. Voci: La ordine! La ordine!)

Prez.: Am auzit o espresie, dar nu știu cine a folosit-o. (Voci: Vlad!)

FOIȘOARĂ.

„Demagogie criminală”.

Nu de mult a fost publicat în revista „*Lucea-fărul*” articolul „*Două culturi*”, scris de dl Oct. C. *Tăslăuanu*. Articolul a făcut impresia cea mai reabilă, atât la noi, cât și în România. Ca răspuns la ideile greșite din acest articol a scris apoi dl *Aurel C. Popovici* un articol în „*Convorbiri Literare*”, sub titlul „*Demagogie criminală*”. Reproducem și noi acest articol de combatere, fiind de credință, că chestia va trebui să deie de gândit și comitetului central al „*Asociațiunei*” noastre, al cărei funcționar e dl O. C. *Tăslăuanu*. Articolul e următorul:

Ori cum am judecă relațiile internaționale în cari trăiește neamul românesc, sunt o seamă de chestiuni, cari ne privesc deopotrivă pe toți Români. Intre acestea în prima linie e cultura noastră națională. Dar cultura unei națiuni nu e o abstracție metafizică. Ea este un rezultat, dar este și o cauză a politice. Și viceversa. Nu ne pot fi deci indiferente îndrumări politice, cari pot compromite cultura noastră, cari pot primăjdi întreg viitorul neamului nostru. De fapt însă ne găsim azi cu toții în fața unor începuturi de ispite politice, cari pot avea consecințe grave pentru România noastră. Vorbă mare. Știu. Dar nu de azi sau de ieri îmi dau seamă de gravitatea situațiunii noastre. Și nu într'un

articol de revistă se poate spune tot ce trebuie spus. Dar un nou *symptom* mă conștrânge să vorbesc acum. Mai ales că el s'a ivit în Ardeal, și ne arată, că contagiunea ideologică-demagogică începe a face victime și acolo. Și *acolo*, izbucnirea paroxismului demagogic ar fi un dezastru. Nu numai pentru noi, cei de peste munți, ci pentru întregă familie românească. *E vorba de încredări decamdată terrete de a d spă și ță animă românească de c'asa ei conducătoare de acolo, de a i locuri luptă din t e Români și Unguri cu o luptă înv rșunată dntre Români și Români. Cu o luptă falalment'e sălbatecă și neîmpăcată, cu o luptă pe viață și pe moarte între fiii aceluiaș popor. Firește, e vorba mai ales de un articol al unei reviste din Ardeal, de o apariție cam izolată. Și nu mă mir, dacă se găsește și oameni, cari cred, că nu trebuie „să facem caz” din el, că autorul „nu merită” o discuțiune serioasă, că nimeni nu se ia după asemenea „exerciții de stil”. Apoi nu! Sistemul lui „*lasă*” al tăcerii distins, al „ignorării” e sistemul omului, care nu știe prețui libertatea cuvântului, care nu știe că această libertate implică și datorii, în deosebi datoria de a releva ideile greșite. Neapărat, autocrația o fi putând să tacă, pentrucă ea nu se dă în lături a reprimă cu forța agitații ce i-se par periculoase. Dar cei ce sunt pentru libertatea discuțiunii, comit o neiertată greșală, dacă stau impasibili și răspund cu un suveran dis-*

preț, când adversarii ideilor lor le atacă, le slăbesc, le surpă.

Oameni pricepuți și înțelepți în apusul Europei consideră agitațiile socialiste și anarhiste, cu drept cuvânt, ca semne de disoluție a societății europene. Dar s'ar fi dezvoltat oare acolo lucrurile așa departe, dacă susținătorii ordinei sociale nu ar fi stat cu mâinile în sân? Dacă *din timp* și-ar fi îndeplinit dator a cetăț nească de a înfrânge cu argumente-le experiențelor istorice și politice irecuzabile faimoasele construcții utopice ale celor cu idei de geometrie în chestiuni sociale și în iadul patimelor omenești? Adevărat e, că publicistica „burgheză”, la început, ea și astăzi, s'a mărginit la o politică electorală, la o echilibristică parlamentară, la articolele și informații pe gustul multimei, și a ocolit, precum ocolește și astăzi, orice luptă sistematică de idei, de argumente, de convingeri. Dar chiar în România, cari ziașe și cari reviste au dus o asemenea luptă în contra nenumăratelor organe de publicitate, din trecut și din prezent, cari au agitat și agită *sistematic* mințile, hrânindu-le de zece de ani cu așa numitele „idei înainte?” Cine știe măcar de propaganda anarhistă din România? De dl Moșoiu? De „*Revista idealistă*”, care apare de vre-o 15 ani? Și de multe altele? Nu-i de ajuns, că oamenii cu putere de judecată și în curent cu științele politice sunt convinși, că ideile acestea sunt ineptii și în același

timp primejdii mari pentru existența națiunilor. Asemenea idei *trebuesc combătute*, nu disprețuite.

În ziua de azi, când toate aberațiile se pot tipări și răspândi, când libertatea presei a ajuns a fi sinonimă cu licența și democrația cu demagogia, când cel din urmă analfabet și șarlatan politic își poate permite luxul de a seduce masele, spirite plâpânde și vanități omenești ușor ajuns sub robia sofismelor scilicitoare a adevărilor „integrale”, a lozincilor de bălcin, dezastruoase pentru orice popor, pentru orice cultură.

Ungurii lucrează cu deplină desfășurare de forțe la ingenuchearea noastră. Domnii *Thorotzkay*, *Okolicsanyi* și alții, înzultă în delegațiunea lor România zile deardând. Rusia dispune joncțiunea căilor ferate române cu porturi adriatice, punând chestia împărțirii „sferelor de putere” în Orient. Iar *noi*? Noi stăm și ne uităm cum tineri înjobenați, în ghețe de lac și ciorapi de mătase răscolesc vulcanul patimelor țărănești în contra clasei „domnilor de români” în Transilvania și a întregii pături conducătoare din România, cari azi sunt cu *toții* „boeri”, „albaștrime”, „pui de năpărcă”. O luptă fratricidă abia potolită în România, dar numai cu retorica de foia lui Krupp, în loc de a deșteptă un obșteșc sentiment de răspundere, o groază de agitații criminale și durere de soartă acestui neam, lasă nepăsători și reși pe

A. Vlad: Eu am folosit-o!

Prez.: Pe dl deputat Vlad îl chem la ordine și dacă va continua în modul acesta îl voi trimite înaintea comisiei de imunitate. (Sgomot. Aprobări la kossuthiști).

Dr. I. Maniu: Dl prezident i-a luat dlui deputat St. Petroviciu cuvântul (sgomot. Prez. sună), atunci când își cetia un proiect de rezoluție. Dați-mi voie, domnilor, dar eu nu cunosc în regulamentul nostru nici o dispoziție, care se restrângă dreptul deputaților de a depune proiecte. Cu toate acestea am avut prilej să ne bucurăm de cazul, că prezidentul a luat cuvântul unui orator pe motiv, că proiectul prezentat de el nu se ține de chestie, dar n'am mai avut cas de precedentă, ca prezidentul să ia cuvântul unui orator, atunci când acesta își ceteste o propunere și fără a ști ce cuprinde această propunere. Fapt e, că prezidentul l-a îndrumat pe dl Petroviciu într'un rând la chestie și apoi numai decât i-a și luat cuvântul, atunci când își cetia o propunere. (Sgomot îndelungat. Vociferări).

Dați-mi voie, domnilor, dar eu cred, că e absolut de prisos să mă ocup mai pe larg cu această violare a regulamentului. Dacă d-voastră veți vedea și în acest procedeu o interpretare corectă și justă a regulamentului, dacă veți crede, că procedeu dlui prezident e în conformitate cu regulamentul camerei, — vă declar sincer, că în chestia interpretării regulamentului ați trecut pe un teren prăpăstios, dați loc unei interpretații — nu voi să zic lipsite de conștiință — atât de unilaterale, încât nici nu mai poți să-ți ridici cuvântul în chestie de regulament.

Domnii deputați, a doua oră a violat dl prezident regulamentul atunci, când a luat cuvântul de la dl deputat M. Ivanka, fără ca acesta să fi făcut cea mai mică digresiune. (Zgomot îndelungat. Voci: Furați vremea! S'auzim! Zgomot. Prez. sună).

Dați-mi voie, domnilor, între astfel de împrejurări e absolut cu neputință să ducem discuții serioase. În repetite rânduri am fost în situația neplăcută de a fi nevoit să protestez împotriva interpretării false a regulamentului. Mă restrâng și de data aceasta la un protest solemn și să declar, că prin interpretarea aceasta volnică a regulamentului, prin violarea lui necurmată îi faceți minorității cu neputință să ia parte în discuție. (Zgomot. Aplauze la naționaliști.)

Milan Hodja: Domnii deputați! Vreau să fac o declarație de două minute. Partidul meu și-a ținut de datorie să ia poziție împotriva proiectului prezentat de dl deputat Nagy Emil și să dea expresie nedumeririlor sale bazate, fiindcă atât articolul întâi cât și articolul al doilea tind la restrângerea libertății cuvântului.

După ce nu este dată puțința ca argumentele noastre să le desfășurăm în cadrele regulamentului interpretat în mod just și sub scutul libertății cuvântului...

Prez. (sună) Pe dl orator îl chem la ordine și pentru inzulăta aceasta gravă fi iau cuvântul! (Zgomot îndelungat. Naționaliști, în semn de protest, părăsesc incinta. Deputatul Hodja voia să facă declarația, că deputații naționaliști nu mai iau parte la discuție.)

Cine urmează la cuvânt? (Voci: Nimeni!) Declar discuția de încheiată. (Aplauze la kossuthiști). Suspind ședința pe 5 minute.

unii tocmai dintre aceia, cari declamă mai strident pe tema poporului, „a țărănilor“. Mai mult. În loc de a contribui și ei la liniștirea spiritelor, la o generală revenire în fire, la un examen serios și obiectiv al stării reale, în loc de a trage vre-o învățătură din asemenea experiențe, plătite cu atâta amar de sânge românesc, „țărăniști“ de cântărie trag clopotele în dungă și amenință să bege zizanie și vreaibă oarbă până și în rândurile noastre, ale Românilor de peste munți, ba chiar și între noi și între cei de aici din România.

Pe vremea răscălelor din primăvara trecută, veniseră și reporteri români de peste Carpați să-și ia informații „exacte“ la fața locului. Unul dintre ei începuse să alarmeze tot Ardealul prin rapoartele lui, cari purtau titluri ca acestea: „Creiova în flăcări“, „Țărăni asediază București“ ș. a. — Eră un băiat tânăr, fără cultură politică, fără experiență, dar „țărănist“ înfocat și impresionabil. Cetise „depeșile“ fabricate în birourile unor ziare „de tiraj“ din București, și fără nici un control le depeșă și el ziarului său, care, firește, a regretat apoi foarte mult, că dase crezământ trimisului său special. Acesta însă se molipsi-se atât de mult din cauza răscăleților, încât spunea în gura mare, că „n'are să fie pace în România până ce guvernul și administrația țării n'au să fie alcătuite din țărani“. Cam așa sunt tipurile mentale ale mai tuturor celor ce se inspiră

După pauză, fotoliul prezidențial îl reocupă Justh, care anunță că au dreptul cuvântului final dnii deputați Nagy Gy. Mezöfi, Szekcsák, Pilisy, Bozoky, Iulu Maniu, V. Damian, Farkasházy și Hoffman Otto.

Nagy Gy. (cuvânt final): E meritul nostru, că chestiile militare au fost eliminate din complexul chestiilor ce se vor discuta pe baza regulamentului revizuit. (Fotoliul prezidențial îl ocupă Rakovszky).

Prez. (după două chemări la chestie): Îți iau cuvântul!

Mezőfi Vilmos (cuvânt final): Stăruie asupra amendamentelor și proiectelor prezentate de el.

Farkasházy Zs. (în chestie de regulament): Prezidentul a luat cuvântul dela deputatul Nagy Gy. pe nedrept.

Prez: Îți iau cuvântul.

Notarul: Cetește numele deputaților Szekcsák, Bozoky, Maniu, Damian, cari nu sunt de față.

Farkasházy Zs. (cuvântul final): vorbește pentru amendamentele sale. (Fotoliul îl reocupă Justh).

Semrécányi Gy.: Își revoacă amendamentul.

Prez. (punând articolul al doilea la vot): Majoritatea a admis articolul al doilea al proiectului lui Nagy Emil cu amendamentele propuse de Mérey Lejos și a respins toate amendamentele și proiectele de rezoluție propuse de ceilalți deputați. (Aplauze vii la kossuthiști).

Ședința se ridică la oarele 2.

Un indemn.

În anul 1907 apar în Sibiu două reviste, sub conducerea profesorilor dela Seminarul Andreian — *Vatra Școlară* și *Revista Teologică*. Fiecare revistă și-a determinat programul cât se poate de bine, cuprinzând tot ce poate interesa pe un preot, pe un învățător, după cerințele timpului de astăzi. „*Vatra școlară*“ după un an de viață s-a sisteză, — deși a fost înființată la cererea și dorința învățătorilor, esprimate în conferințe, cum și din o necesitate simțită, lipsând o astfel de revistă de specialitate. În nrul 10 al revistei, în articolul „*La despărțire*“ se spune, că din lipsă de abonați nu mai apare, un lucru cât se poate de trist, la care constatare nu mai trebuie nici un comentariu, pentru că revista a fost la înălțimea ori cărei foi pedagogice străine, și se dădea cu prețul mic de 6 cor.

A doua revistă sibiană, „*Revista Teologică*“, care după apariție a fost întâmpinată cu cuvinte cam aspre prin discuții pripite și puțin obiective, e o bună revistă de specialitate, de care au avut și au mare lipsă preoții. Programul desfășurat al acestei reviste e cât se poate de vast și revista promite a-l îndeplini, îmbrățișând după puțință rând pe rând — toate ramurile științei și ale vieții bisericești.

Această revistă a intrat deja în al doilea an de existență. Acum suntem chie-mați noi preoții să rostim judecata asupra ei, și mai întâi noi generația tină de preoți, cari am avut fericirea a fi elevi ai acelor, cari conduc revista, și cari continuă lecțiile, îndrumările predate în Seminar.

Promisiunile exprimate în „cuvântul către cititori“ sunt în parte îndeplinite,

de idealurile „republicelor proletare“, sau ale monarhiilor țărăniști. Tot oameni pentru cari și prin cari invenția tiparului devine o nenorocire. Aceștia își fac „cultura politică“ din gazete, din foiletoane, din broșuri incendiare, cari la rândul lor nu fac, decât popularizează pe Fourier, pe Karl Marx, pe Kraptokin, pe Max Stirner ș. a. Serierile acestora sunt greoaie și confuze. Ale lui Marx aveau chiar pretenție — prin confuziunea ce domnește în ele — de a fi întemeiat un socialism „științific“. Mulți cred și astăzi în aceasta absurditate. Filozofi și savanți de frunte, între cari Spencer, Roscher, Paul Leroy, Beaulieu, Gustave Le Bon, Flint, Faguet, chiar Sombart, și mulți alții au nimerit de mult și definitiv această ridicolă legendă. Insuși socialistul Heinrich Bernstein, plagând unele părți din Leroy-Beaulieu, după cum i-a dovedit-o însuși Kautsky, — a arătat, că socialismul „științific“ al lui Marx e o construcție de sofisme. Inzadar. Căci agitatorii nu se preocupă și nici idee nu au de „renta pământului“ a lui Ricardo, de teoriile lui Marx despre „plus-valoare“, despre „concurența capitalistă“ etc. Și mulțimea și mai puțin. Tot astfel și naționalizarea mijloacelor de producție și distribuție nu e pentru ei totuși decât o idee vagă, o lozincă, pe care o repetă fără nici o critică. Pozitiv nu le-a rămas decât ideea confiscării tuturor averilor mobiliare și imobiliare, ca să nu mai fie „bogați“ și

chiar și numai în anul prim, în care ni s'au dat articole de știință, predici destul de bune, am fost ținut în curent cu mișcarea literară bisericească, s'au limpezit unele întrebări cu privire la cult și la datorințele pastorale ale preotului, — o rubrică cât se poate de folositoare, spre a putea ajunge mai ușor la o uniformitate în ale serviciului, și alte multe, rămânând cei ce o conduc, fideli cuvintelor înscrise pe steagul acestei reviste: *creștină, morală, culturală!*

Dacă această revistă satisface așteptărilor noastre, — avem datorință sfântă a o susținea, ca existența ei să fie asigurată, că doar e destul de ieftină!

În nrul 2 din anul acesta iată o prevestire puțin măgulitoare pentru noi, căci ni se spune, că din cauza numărului mic al abonaților va trebui redusă estensiunea revistei și că ar fi o rușine să se constate că preoțimea unei întregi metropolii n'a fost în stare să susțină singura revistă de specialitate ce o are. O prevestire, din care teamă ne este, că se naște soarta „*Vetrei Școlare*“.

E rândul nostru deci, să o abonăm, să o sprijinim, răsplătind totodată astfel munca cinstită și desinteresată a celor ce conduc revista. În conferințele preoțești ar fi bine să se insiste, ca toți preoții să o aboneze. Prea Ven. Consistor ar putea să o impună — în cas de lipsă — deși ar fi destul de trist, dacă am aștepta un atare ordin. Acum când o avem, să o susținem, să nu ni se răspundă peste vreme și noauă, ca aceleia care a voit să publice un apel pentru „*Vatra Școlară*“ și i s'a spus: „ați cerut-o, iar când a fost adusă la viață, ați lăsat-o să moară.“

Încă ceva. Dacă noi vom sprijini „*Revista Teologică*“, ea va fi și mai bună, și atunci am putea spera, că eventual se apară chiar de două ori pe lună, iar pe ste timp am putea ruga — când existența îi va fi asigurată — comitetul redacției, ca în această revistă să se publice — ca adaos — vre-o colecțiune de predici ca a lui „*Tarnavsky și Vo utschii*“, cum s'a publicat în anul 1896, ca adaos la revista „*Candela*“, ca cele mai bune predici românești, cari astăzi însă s'au epuizat. Existența revistei atarnă deci dela noi, iar când și aceasta își va sista apariția, ca „*Vatra Școlară*“, din lipsa de abonați, atunci ni se poate aduce ori-ce osândă, căci o merităm.

Un preot tinăr.

Conferențe învățătoarești.

Convocare.

La ordinul Venerabilului Consistoriu Arhidiecezan Nr. 3405 Școl. de dato 20 Martie 1908, îmi iau voie a convoca conferința învățătorilor din cercul IX-ea, protopresbiteratul Zarandului, ce se va ține la Joi și Vineri, în 17 și 18 Aprilie st. v. a. c. în școala gr. or. din Cebea.

Program:

În aceasta conferință, după serviciul divin oficiat Joi dimineața la 8 oare și după deschiderea și constituirea, se vor ține următoarele prelegeri practice:

1. *Pluquile*, poezie de Vasile Alexandri cu cl. VI de Silviu Jula, inv. în Baia.
2. *A ház*, cu cl. III de George Jula, inv. în Brad.

„săraci“, „exploatați“ și „exploatați“, ci o „desăvârșită egalitate economică“. Se poate o politică mai simplă și mai simplită? Mai la mîntea celui mai incult și brutal? Și mai ales... mai culme a „dreptății sociale“? Că teoriile acestea nu se pot realiza nici odată pe pămînt, că chiar orice încercare de realizare va trebui, în mod fatal și cu certitudine absolută, să se termine cu un despotism feroce, dar că această dezlănțuire a poftelor și a tuturor instinctelor destructive va da loc la măceluri înfrîtoare, pe lângă cari revoluția franceză nu va fi decât o curată idilă, — toate acestea sunt adevăruri incontestabile, dar ele nu mai au nici o influență asupra mulțimii, când ea este odată fanatizată în senzul împărțirii averilor. Asemenea lupte nu pot duce decât la nimicirea popoarelor și mai ales a celor mai tinere.

Și la noi se știu și mai ales se simt aceste primejdii din Apus. De aceea, mulți dintre noi am fost trist surprinși, văzând că și în liniștitul Sibiu, orașul de reședință a mitropoliei ortodoxe române, și a celei mai de seamă „*Asociații*“ culturale de peste munți, s'au ivit socialiști români. Și încă cu înclinări anarhistice. Nu chiar propagatori ai acțiunilor directe, ci numai premergătorii teoretici ai lor. Și nu în clasa „proletarilor“, ci chiar a „domnilor“, a „boierilor“ români. E vorba de revista bi-lunară „*Luceafărul*“ care apare sub îngri-

3 *Sarea*, cu cl. V de Avram Lăslău, inv. în Orminda.

4. *A tavasz*, cu cl. IV de Victor Usat, inv. în Prihodiște-Tătărești.

5. *Compusul*, cu cl. VI de Petru Rusu, inv. în Cebea.

II. Tema: „Care este metoda cel mai potrivit pentru instruirea adulților în scriere și cetire“, de Ioan Cămpian, inv. în Luncoiu-de jos.

Prelegătorii sunt invitați a-și prezenta prelegerile în scris.

Brad, la 28 Martie, 1908 st. v.

Stefan Albu
com. cons.

Convocare.

Amăsurat ordinului consistorial dto 15 Februarie 1908 Nr. 280 Școl. convoc prin aceasta pe învățătorii gr.-or. din protopresbiteratele Abrud și Cămpian la conferința anuală ordinară, ce se va ține la 17 și 18 Aprilie a. c. în Abrud.

Conferința va fi precedată de serviciu divin în biserica gr.-or. din localitate.

Ordinea lucrărilor:

Ziua I.

1. Deschiderea conferinței prin comisarul consistorial.
2. Exerciții de stil: Descrierea mesei, cu despărțământul II, de Nicolae Gherghel, inv. în Bucium-Sat.
3. Din limba maghiară: Casa părintească, conversație cu elevii din despărțământul al III-lea, de Alesandru Furdul, inv. în Abrud.
4. Prin educație se combate luxul mai cu succes, de Ioan Simulescu, învăț. în Abrudsat.

Ziua a II-a.

5. Geografie: Munții din ținutul nord-estic, de Emanuil Scrobote, învățator în Trimpoiele.
6. Constituția patriei: Legislațiunea țerii cu desp. V și VI, de Avram Sărbu, inv. în Cămpian.
7. „Care este metoda cel mai potrivit pentru instruirea adulților în scriere și cetire“, de Parteniu Duca, învățator în Zlagna.
8. Intrebuintarea aparatului de proiecțiune în instrucția poporală, de comisarul consistorial.

Brad, la 27 Martie v. 1908.

Dr. Ioan Ralu
com. cons.

Convocare.

Conform dispoziției Preaveneratului Consistor Arhidiecezan din Sibiu, dto 15 Februarie 1908, Nr. 280 Școl., am onoare a convoca p. t. învățători și învățătoare dela școalele noastre poporale-confesionale din cercul VII compus din protopopiatele Oraștie și Gioagiu, la conferința învățătoarească ce se va ține în Oraștie în zilele 17 și 18 Aprilie v. 1908.

Programa conferinței:

1. Serviciu divin, dîmîneața la 8 oare (în 17 Aprilie v.)
2. După serviciul divin deschiderea conferinței în edificiul școlii.
3. Presentarea circularei consistoriale pentru ținerea conferinței.
4. Apelul nominal.
5. Constituirea conferinței; alegerea eventualelor comisii.

jirea dlor Octavian Goga și Octavian Tăslăuan. Dl Goga e un tinăr poet. Dar nu dsa a scris acel lung articol „*Două culturi*“ despre care vorbesc. M'am mirat și s'a mirat multă lume, că articolul a putut să apră sub îngrijirea dsale. Articolul e scris de dl Tăslăuanu. El a făcut în cercuri serioase din București, fie liberale, fie conservatoare, efectul unei bombe. Și într'adevăr, e fără precedent în publicistica cultă, ca o revistă cu program de literatură serioasă, pe care mulți o încurajau cu drag, și care intrase în familii, să înceapă într-o bună dimineață a ne debita o proză incendiară, garnisită cu ideile cele mai revoltătoare, demagogii socialiste anarhistice.

Dacă autorul și-ar fi publicat articolul în foaia socialistă „*Népszava*“ dela Budapesta, care se vede că l-a inspirat, sau în vreuna socialistă dela București, n'am avea nimic de zis. Dar într-o revistă scrisă pentru preoți și învățători? Pentru proprietari, адвоаți, profesori și funcționari? Pentru „domni“ cu un cuvânt? Un articol de o sânguină dușmănie contra acestora? De o ură nebună contra Românilor „stăpânitori“?! În contra României și a întregii ei pătri conducătoare?! Dar să vedem mai de aproape cuprinsul lui.

(Va urma.)

4) Temele satorite de conferența precedentă sunt:

1. O prelegere practică (ori mai multe în fir corăspunzător) după metoda *phonomimic*, cu elevi începători, de dl *Petru Furduiu*, inv. în Balomir.

2. O prelegere practică din limba maghiară după manualul Schullerus-Popovici din tabloul „Primăvara”, cu elevi din anul II-lea ori al III-lea de școală, de dl *Iosif Dumitru*, inv. în Berii și dl *Dionisiu Giurgiu*, inv. în Balșa.

3. Educațiunea intelectuală (studiu psihologic), de dl *Ioan Fleșeriu*, inv. în Orăștie.

4. O prelegere practică din geografie, despre comitatul Hunedoarei, cu elevi din anul al III-lea de școală, de dl *Ioan Dan*, inv. în Rapoltul-mare.

5. Ficsarea materialului de învățământ, ce este a se propune în școala noastră poporală din studiul geografiei cu privire la comitatul Hunedoarei, de dl *Ioan Branga*, inv. în O.ăștie și dl *Ioan Baci*, inv. în Orăștioara.

6. Referat amănunțit despre importanța școlii de repetiție economică, cu programa și împărțirea materialului de învățământ, ce este a se percurge în această școală, de dl *Nicolae Herlea*, învățător în Vinerea.

7. Folosul educațiunii morale și metodelor dezvoltării ei în școalele populare, având a cuprinde și unele indigitații despre datorințele părinților, și ale societății în această privință. — Temă pentru membrii conferinței din acest cerc, pentru care s'a publicat premiul de 40—50 coroane, oferit de dl *N. Mihailă*, proprietar în Vinerea. Lucrările pentru acest premiu sunt a se înainta subsemnatului comisar consistorial în sensul concursului publicat în „Telegraful Român” Nr. 71—1907.

Deasemenea lucrările de sub pct. 1—6, sunt a se prezenta în scris subsemnatului comisar cons., dacă se poate cu 8 zile înainte de conferință prin poștă.

Sibiiu, 30 Martie (12 Apr. n.) 1908.

Dr. Vasile Bologa
com. cons.

Convocare.

În conformitate cu cerculariul Prea-veneratului Consistor arhidiecezan din 15 Februarie st. v. a. c. Nr. 280 Școl. convocă învățătorii din cercul conferențiar XV (constatător din protopopiatele Reghinului și Murăș-Oșorheiului) la conferința, care se va ține în 17 și 18 Aprilie st. v. în comuna *Deda*, protopopiatul Reghinului.

Programul conferinței.

I. Lucrări teoretice.

1. Necesitatea meseriilor și indicarea mijloacelor, prin cari s'ar putea înmulți numărul meserișilor la poporul nostru, temă pusă de P. V. Consistor pentru conferința anului trecut, când nu s'a putut ceti. Conferențiar: Alimpu Trif.

2. Higiena în școala poporală, temă satorită în conferința anului trecut. Conferențiar: George Iltu.

3. Care este metoda cel mai potrivită pentru instruirea adulților în scriere și citire? Temă pusă de P. V. Cons. pentru care se vor pregăti toți membrii conferinței, iar în special vor refera: Ioan Imbăruș și Ioan Moldovan.

II. Lucrări practice.

1. Din religione: Fata lui Iair. Prelegător: Teodor Libeg.

2. Din istoria patriei: Stefan cel Sfânt. Prelegător: Ioan Borșan.

3. Din limba maghiară: A tehén. Prelegător: Emil Roșală.

4. Din economie: o temă, pe care și va alege-o prelegătorul: Emil Mateiu.

Înainte de începerea conferinței se va ține slujbă dumnezeiască, la care se îndatorează a se înfățișa toți învățătorii. La conferință sunt invitați și on. preoți, ca drectori școlari, precum și alți binevoitori ai școalelor noastre.

Sibiiu, 31 Martie st. v. 1908.

Dr. Nicolae Bălan
com. cons.

NOUTĂȚI.

Predică în Catedrală. În Dumineca viitoare, a Floriilor, va predica în biserica catedrală la sf. liturgie dl *Dr. Nicolae Bălan*, profesor seminarial.

Alergări de cai a aranjat corpul ofițeresc al brigadei de hasari din Sibiiu, Duminecă după amiază la oarele 2. Cu ocaziunea aceasta s'a distins ca bun călăreț domnul sublocotenent *Zeno cavalier de Pușcariu*, câștigând patru premii. Sara a fost bașchet și apoi joc.

Pentru gimnasiul din Brad a mai intrat la cassa arhidiecezană suma de 15 coroane 30 fileri, adunate dela următorii oredincioși din comuna bisericească *Cojocna*, protopresbiteratul Clujului: *Antoni* Tuciu 6 cor. 80 fil. *Teodor Ceortea*, paroh și *Ioan Cheches*, câte 2 cor. *Ioan Mocan*, *Alexandru Pogăci* și *Dimitrie Fechet*-*Radu* câte 1 cor., iar dela alții sume mai mici.

Festivalul Porumbescu. În curând se împlinesc douăzeci și cinci de ani dela moartea compozitorului *Ciprian Porumbescu* și admiratorii talentului său, apăs atît de curând, se îngrijesc, ca acest trist dat să fie sărbătorit în mod vrednic de memoria marelui lor maeștru. Astfel reuniunea română de muzică din Sibiiu va aranja din acest prilej un festival, cu care ocaziune dl profesor seminarial *Tim. Popoviciu* va ține o conferință despre regretatul *Porumbescu* și se va reprezenta și opera „*Craiu nou*”. Mari sărbări se vor aranja apoi la Lugoj, din partea corului lui *Vidu* și poate că și pe alte locuri.

Groaza lupilor. În zilele trecute, — scrie „*Revista Bistriței*”, — l-au aflat pe *Costan Dumitru*, bărgăuan, mort între niște dealuri. Mai mult de 30 de ani se îndelneticea moșneagul cu vânătoarea de lupi, pe cari îi căuta chiar acasă, în vizuina lor. Era o adevărată groază a lupilor, pe cari îi pustia cu necruțare. Dar timpul l-a slăbit pe vânătorul aprip de pe vremea și acum a căzut el pradă inamicilor sei, a fost sfășiat de lupi. Din însemnările rămase în urma lui s'a făcut constatarea, că a omorât 285 de lupi în cursul vieții sale.

Congres de ziariști se ține acum în Petersburg, pentru a se stabili programul după care are să sârbeze presa din Rusia iubileul de 80 de ani al marelui cugetător și filosof *Tolstoi*. Congresul a fost convocat cu permisiunea guvernului rusesc și s'a deschis ieri, Marți.

La fondul „Victor și Eugenia Tordășianu” pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: *Dr. Nicolae Comșa*, medic, Săliște, 10 cor.; *Petru Ionaș*, secretar domnenial în Bulci, 2 cor.; *George Dima*, profesor, Brașov, 1 cor.; *Nicolae Țintea*, comerciant, Săliște, 20 bani; *Iosif Pașcariu*, advocat, Brașov, 1 cor.; *Ioan Bancia*, comerciant, 40 bani și *Ignatie Filip*, paroh, Răciu, 1 cor.

Milioane furate. Mare senzație a stărnit în Moscva arestarea unui avocat de frunte de acolo. În urma unei arătări s'a dovedit anume, că avocatul defraudase un milion și jumătate de ruble, avere încredințată lui, ca tutor al unei fete fără părinți.

Luptă sângeroasă între patru sute de muncitori poloni și o sută italieni s'a întâmplat zi'ele trecute în un oraș din America. Lupta a fost atît de înversunată, încât s'au folosit cuțite, revolve, etc. Au murit ca la 30 de lucrători și mulțime din ei sunt răniți.

Mulțămită. La fondul de zidire al unei nouă biserici gr.-or. în Agnita, întemeiat de protopresbiterul tractual *Ioachim Muntean*, cu suma de 200 cor. au mai contribuit ulterior: Banca săsască „*Spar-und-Vorschuss Verein*” din loc cu 100 cor., parohianul *Petru Todor* cu 7 cor., iar parohul *George Borzea* din Coveș cu 18 cor. Donatorilor li-se aduce călduroasă mulțămită. Oferte benevole se primesc cu plăcere de ori-și-unde și se vor cvita pe cale ziaristică. Agnita, 29 Martie 1908. În numele comunei bisericești gr.-or. *Ioachim Muntean*, paroh protopresbiter.

Adamovici Vilma, fosta nevastă a lui *Leopold Wolfing*, e internată acum în un asil de alienați din Viena. Boala ei de altcum nu e grea, sunt zile când e normală, apoi zile când cade în o melancolie grea, nu vrea să mănânce nimica și atunci suferă și de mania persecuțiunii. De altcum știe, că se află în sanator și are speranță că se va vindeca.

† Zinca Al. Neagovicu-Negoescu născ. Bodeanu, după un morb de câteva zile, fiind împărțită cu sfintele taine, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Sâmbătă, în 29 Martie v. la orele 2 dimineața, în etate de 75 de ani. Rămășițele pământești ale decedatei au fost ridicate din casa proprie Luni, în 31 Martie v. la ora 1 p. m. și depuse spre vecinică odihnă în cimiterul bisericești gr. or. din Intorsătura-Buzăului. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Pentru chipul în ulei al Drului *Aurel Brote*, traducătorul compendiului *Raffaizer*, chip ce se procură pentru localul „*Reuniunii române agricole sibieni*”, următorii membrii ai însoțirii de credit sâtești „*Raffaizer*” din Agârbiciu au dăruit în semn de recunoștință precum urmează: *Elie Cămpian*, inv. și prez. al însoțirii, 2 cor.; *Miron Racotă*, inv. gr. or. *George Povine*, inv. gr.-cat., *Ioan Căramidar*, cărcimar, *Ioan Rotar*, *Ilie Vasin*, *Stana Cloțan*, *Dumitru Radu*, *Ana Micu*, *Nicolae Dorca*, *Nicolae Mărginean*, *Vasile Făgețan*, *Nicolae Onăfiu*, *Gligor Boar*, *Ilie Cămpian sen.*, *Dumitru Rotar*, *Nicolae Boar*, *Dumitru Bărză*, *Ioan Purea*, *Dumitru Lupp*, *Ioan Chisaliță*, *Maria Suciu*, *Dumitru Mihaiu*, *Nicolae Făgețan*, *Nicolae Lupp Ioanăș*, *Ioan Mara*, *Chirion Făgețan*, *Ștefan Dopp*, *Nicolae Făgețan Ota*, *Nicolae Lupp Dopp*, *Ioan Lupp jun.*, *Ioan Mihaiu*, *Nicolae Băcilă*, *Ioan Triff*, *Dumitru Boar Precup*, *Nicolae Cloțan*, *Gligor Cloțan*, *Nicolae Boar Raicu*, *Nicolae Vintilă*, *Ștefan Pătru*, *Nicolae Modrășian*, *Nicolae Modrășian*, *Nicolae Petrișor*, *Oltean Todor*, toți economi și fiecare câte 40 bani. În total cor. 18.80.

Furt îndrăsnit. În Saale-Halle (Germania) a fost atacat în curtea unei case factorul postal, a fost lovit în cap și i-s'a pus scălsuș în gură, apoi a fost despoiat de banii ce i avea la dânsul, cam vre-o 4000 de mărci. Poștarul a fost găsit și transportat imediat la spital, unde venindu-și în fire, i-a descris atît de bine pe hoți, încât au fost arestați încă în ziua aceea. Furtul săvârșit de doi muncitori croați s'a întâmplat după prânz în ziua mare.

Teatru în Șimotelnice. Tinerimea română din Șimotelnice cu ocaziunea conferințelor învățătorilor gr.-or. din tractul Bistriței și al Dejului aranjează o producțiune teatrală împreună cu joc, Vineri în 1 Maiu st. n. 1908, în sala școlii gr. or. din loc. Începutul la 8 oare seara. Prețul de intrare: Locul I. 1-20 cor. Locul II. 1 cor. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlară. Contribuțiile marinimoase se vor cuită în publicitate.

Teatru în Mediaș. Din incidentul adunării generale a despărțământului Mediaș-Ibașfalău a „*Reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceza Blajului*” se aranjează Marți a treia zi de sf. Paști (28 Aprilie st. n. 1908), în sala cea mare dela hotel „*Strugur-Traube*” în Mediaș, o aleasă producțiune teatrală urmată de dans.

E interesant anunțul de noroc a lui *S. Heckscher senr.* Hamburg din numărul acesta al foi noastre. Această casă și-a câștigat un renume bun prin solvirea promptă și discretă a sumelor câșigate, atît aici, cît și în împrejurime, încât pe orice îl face atent asupra anunțului de pe pagina a patra a acestui ziar.

Știri mărunte. *Zeppelin*, cunoscutul aeronaut, face nouă experimente cu balonul seu dirigiabil. — Se întărește știrea, că ducele de Abruzzo va lua în căsătorie pe fata senatorului american *Elkins*. — Zilele aceste pornește o expediție franceză la polul nordic. — Tifusul din Pesta e pe încetate. — În Timișoara s'a deschis o expoziție gustoasă în felul ei, anume, de alimente.

Dela „Reuniunea rom. agricolă sibiană”.

— Împărțirea sămînțelor. —

Subscrisul comitet central, luând în considerare toate cererile intrate a împărțit în mod gratuit între membri în total 70 chlg. sămînță de trifoiu, 28 chlg. sămînță de napi, de nutreț și 23 chlg. sămînță de luțernă și anume:

A.) Sămînță de trifoiu.

Aleman Dancăș, propr., Rășinari 2½ chlg.; *Ioan Stoia*, învățător, Orlat, *Ilie Tănăsă*, Ludoșul-mare, *Vasile Mateiu*, paroh, Lăncrăm, *George Postea*, vicienotar și *Victor Preda*, maeștru măsar, ambii din Avrig. La fiecare câte 2 chlg., *George Hotoiu*, econom, *George Reșkoveanu*, proprietar, ambii din Călnic, *Ioan Mateiu*, paroh, Sebeșul-superior, *Ioan Popa*, paroh, Cristian, *Petru Iuga jun.*, preot, Tilișca, *Nicolae Tămaș*, notar, *Ioan Hanzu*, preot, ambii din Cacova, *Ilie Măcelariu*, propr., *Aurel Decei*, notar, ambii din Gurarâului, *Ioan N. Cărpeneșan*, econom, Gârbova, *Ieronim Nemeș*, învățător, Cristian, *Petru Iuga sen.*, preot, Tilișca, *Florian Bologa*, paroh, Marpod. La fiecare câte 1 și jum. chlg. *Nicolae G. Popa*, *Savu Florea*, *Nicolae Todoran*, toți economi, *Ioan Bena*, paroh, toți din Pianul-inferior, *Demetriu Săcărea*, paroh, *Nicolae Săcărea*, învățător, ambii din Tălmăcel, *Ioan Căndea*, protopresb., *Avrig*, *Toma Prie*, primar, Săcă-

date, Comuna politică Vale, *Nicolae Joandrea*, ospătar, Sibiiu, *Demetriu Orăștian*, dir. școlar, Apoldul-inferior, *Aron Mihuleț*, paroh, *Ioan Ciolan*, *George Ludoșan*, *Petru Ciolan* și *Toma Murășan*, economi, toți din Șura-mică; *Iosif Stoica*, învățător, Sebeșul-inf., *Vasile Greavu*, învățător, Gârbova, *Ioan N. Floca*, paroh, Răhău, Comuna bisericească Sebeșul-superior, *Valeriu Arsenie*, învățător, Gurarâului, *Constantin Moldovan*, paroh, Roșia-săsească, *George Coman Ușu* și *George Dan*, economi, Brad, *Ilie Iosof*, paroh, Galeș, *Vasile Dobre*, paroh, Căpâlna, *Ioan Dobre*, învățător, *Vasile Dura*, primar, ambii din Deal, *Ioan Marin*, paroh, Răusadului, *Vasile Maxim*, paroh, Avrig, *Popovici Mondoc*, învățător, Sebeșul-superior, *Toma Doican*, paroh, Sebeșul-inferior, *Nicolae Cărpeneșan*, paroh, Răhău, *Ioan Bunea*, preot, Tilișca, *Const. Herța*, comptabil, Săliște, *Nicolae Șurean*, paroh, Rusciori, *Ioan Micu*, econom, Sebeșul-inferior și *Ioan Demian*, paroh, Nucet. La fiecare câte 1 chlg.

B.) Sămînță de napi și de nutreț.

Antoniu Teșia, econom, *Ioan Oțoiu*, paroh, ambii din Aciliu, *Nicolae Joandrea*, ospătar, Sibiiu, *Ioan Popa*, paroh, Cristian, *Victor Păcală*, profesor, Sibiiu, *Constantin Prie*, paroh, Săcădate, *Demetriu Orăștian*, director școlar, Apoldul-inferior, *Iosif Stoica*, inv., Sebeșul-inferior, *Nicolae Iosif*, inv., Aciliu, *Vasile Greavu*, învățător, Gârbova, *George Simplăcean*, paroh, Cornățel, *Constantin Moldovan*, paroh, Roșia-săsească, *Popovici Mondoc*, învățător, Sebeșul-superior, *Toma Benchea*, primar, Cornățel, *Nicolae Cărpeneșan*, paroh, Răhău, *Ieronim Nemeș*, învățător, Cristian, *Ioan Demian*, paroh, Nucet. La fiecare câte 1 chlg. *Nicolae G. Popa*, *Savu Florea* și *Nicolae Todoran*, economi și *Ioan Bena*, par., toți din Pianul-inf., *Ioan Căndea*, protopresb., *Avrig*, *Antoni Gherman*, econom, Aciliu, Comuna politică Vale, *Sabin Savu*, notar, Vale, *Aron Mihuleț*, paroh, *Ioan Ciolan*, *George Ludoșan*, *Petru Ciolan* și *Toma Murășan*, economi, toți din Șura-mică, *Ioan N. Floca*, paroh, Răhău, *Vasile Maxim*, paroh, Avrig, *Ioan Bunea*, paroh, Tilișca, *Constantin Herța*, comptabil, Săliște, *Dumitru Băilă*, inv. pens., Șura-mare, *Nicolae Șurean*, paroh, Rusciori și Comuna bisericească Sebeșul-inf. La fiecare câte o jumătate chlg.

C.) Sămînță de luțernă.

Nicolae Ivan, asesor consist., Sibiiu, 2 chlg., *Vasile Suciu*, paroh, Topârcea, *Gerasim Cărpeneșan*, notar, Răhău. La fiecare câte 1 și jum. chlg. *Toma Prie*, primar, Săcădate, *Ioan Oțoiu*, paroh, *Antoni Gherman* și *Antonie Teșia*, economi, toți din Aciliu, *Sabin Savu*, notar, Vale, *Victor Păcală*, profesor, Sibiiu, *Constantin Prie*, paroh, Săcădate, *Ioan Ciolan*, econ., Șura-mică, *George Simplăcean*, paroh, Cornățel, *Vasile Dobre*, paroh, Căpâlna, *Ioan Dobre*, învățător și *Vasile Dura*, ambii din Deal, *Toma Benchea*, primar, Cornățel, *Ioan Bunea*, preot, Tilișca, *Dumitru Băilă*, învățător pens., Șura mare, *Ioan Micu*, econ., Sebeșul-inferior, Comuna bisericească Șura-mare, *Nicolae Opreș*, paroh, Șura-mare. La fiecare câte 1 chlg.

Sămânțele împachetate și purtând numele membrilor împărțitori, se pot lua în primire din magazinul de semințe (hala de vânzare) al „*Reuniunii economice săsești*” (Piața-mare) pe lângă o simplă adeverință de primire.

Membrii împărțitori sunt rugați a se para la sămănat sămînța primită și a nu o mesteca cu eventuala sămînță, procurată dela firme neacreditate și în fine a ne face la timpul seu raport cît mai amănunțit despre modul de pucedere la cultura acestor plante, cum și despre rezultatul recoltei.

Sibiiu, 7 Aprilie n. 1907.

Comitetul central al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu*.”

Pant. Lucața
prez.

Vic. Tordășianu
secretar.

Cărți și reviste.

Colecțiunea C. Sfetea din București s'a îmbogățit cu cartea *Proză*, de *Mihail Eminescu*, provăzută cu o scurtă prefață de *I. S. Prețul* 1 leu.

Ierarhia și Mitropolia bisericești române din Transilvania și Ungaria, de *Archimandritul V. Mangra*, vicariu episcopesc în Oradea-mare. Retipărire din „*Telegraful Român*”.

Poșta redacției.

Drui N. Iosif, Aciliu. Nu se publică.
Drui N. Todea, în Almașulm.c. Ii vom face loc în curând.
Drui P. M. Asemenea.

Aviz!

Practicant pentru farmacie cu VI. clase gimnaziale se primește la farmacistul

[85] 2-2 **Cornel Demeter**
Szászváros.

De vânzare!

Edificiul de fabrică, cu etagiu, cu putere de apă deplină, transmisie bine rezervată, casă de locuit împreună cu grădină mare productivă. Foarte favorabilă pentru orice întreprindere industrială. Stațiune de tren. Adresa la administrația acestei foi. (77) 2-

Recomandă cu prețuri cunoscute de ieftine

Carol Niedermaier
pălărier

33 strada Cismădiei 33
„La pălăria roșie“.

Pălării

păroase pentru preoți rom. à cor. 8— și extrafine à cor. 9-60, cu formă foarte frumoasă, care e foarte apreciată, ușoară, cu peri scurți, oăci numai atunci e frumoasă și durabilă.

Pălării

netede, pentru preoți rom., cu margine mai lată ca la cele de sus, din păr de iepure, à cor. 8— și cor. 6—.

(90) 1-4

Stofe veritabile de Brünn

Saisonul de primăvară și vară 1908.

Un Coupon de Mtr. 3-10 lung, dă un rând complet de haine de domni (Roc, pantaloni vestă), și costă numai

1 Coupon 7 Coroane
1 Coupon 10 Coroane
1 Coupon 12 Coroane
1 Coupon 15 Coroane
1 Coupon 17 Coroane
1 Coupon 18 Coroane
1 Coupon 20 Coroane

Un coupon pentru haine negre, Salon costă cor. 20—, precum și stofe pentru pardesie, postav pentru turiști, camgarn de mătase etc. etc., trimite cu prețuri de fabrică deosebit de mici, bine cunoscute ca real și solid

Siegel-Imhof, Brünn

Mustre gratis și franco.

Avantajul mușterilor privați, comandarea stofelor direct de la firma Siegel-Imhof în locul de fabricație, are prețuri fixe considerabil de ieftine.

Mare asortiment. Executare cu cea mare atențiune și a comenzilor mici, din marfă de tot proaspătă. (48) 13-40

Aviz!

In fabrica de Var din Orlat, se arde și expediază zilnic, în mare și mic, renumitul

Var de Orlat,

liber de piatră și sgură.

Preț moderat, serviciu prompt și real.

I. Banciu & Co.

Orlat.

(82) 5-5

Căștigul cel mai mare ev. 600,000 M.

Anunț de noroc!

Căștigurile le garantează statul

Invitare la participarea **Șanselor de câștig** garantate de statul Hamburg marelei loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigurile principale ale acestei loterii cu privilegii sunt următoarele: Cel mai mare câștig este în cazul cel mai norocos de 600,000 M.

1	Premiu à	300,000	Mărci.
1	"	200,000	"
1	"	60,000	"
1	"	50,000	"
1	"	45,000	"
1	"	40,000	"
1	"	35,000	"
1	"	30,000	"
1	Căștig	100,000	"
1	"	60,000	"
1	"	50,000	"
1	"	40,000	"
1	"	30,000	"
7	Căștiguri	20,000	"
1	Căștig	15,000	"
11	Căștiguri	10,000	"
46	"	5,000	"
103	"	3,000	"
163	"	2,000	"
539	"	1,000	"
693	"	300	"
181	"	200	"

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100.000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa încât aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Cel mai mare câștig de cl. I. este în cazul cel mai norocos de 50,000 m., se urcă în cl. II-a la 55,000 m., în cl. III-a la 60,000 m., în cl. IV-a la 65,000 m., în cl. V-a la 70,000 m., în cl. VI-a la 80,000 m., în cl. VII-a la 600,000 m.

Pentru cl. I. a cărei tragere se stabilește oficios, costă
losul original întreg Cor. 7—
losul original de jumătate " 3.50
losul original de un sfert " 1.75

Depunerile pentru clasele următoare, precum și conspectul exact al câștigurilor se pot vedea din planul de loterie oficios, provăzând cu emblema statului, care la cerere îl trimite gratis și franco.

Fiecare dintre participanți primește de la mine imediat după tragere lista oficioasă.

Plătirea și trimiterea câștigurilor se face din partea mea direct interesatului în cauză prompt și sub cea mai strictă discrețiune. Comandă rog a se face prin mandat postal sau și prin ramburs.

Adresați-Vă cu comanda din cauza tragerii apropiate, cel mult până la

30 Aprilie

cu toată încrederea la (83) 2-6

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in Hamburg.

A nagydisznódi járás főszolgabírájától.

Sz. 1708/1908.

[84] 3-3

Pályázati hirdetmény.

Szebenvármegye nagydisznódi járás Porcesd községben megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állással a következő javadalmas van összekötve:

1. 1600 K törzsfizetés,

2. Magánügyekbeni munkálatok után a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak.

Pályázók felhívtnak, hogy az 1883 évi I. t. cz. 6. § a illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-a értelmében felszerelt és életkorukat, eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló bizonyítványokkal ellátott pályázati kérvényeiket folyó évi április hó 30-ig délután 4 óráig alolirothoz annál inkább nyújtsák be, mivel a később érkező folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni.

Nagydisznód, 1908. évi április hó 8.

Dr. Schuster
főszolgabíró.

Fasole uriașe de America.

Această prea interesantă plantă crește până la o mărime de 5 metri, ea produce păstăi de circa 1 metru lungi, alcătuiește cea mai frumoasă podoabă a oricărei grădini prin minunata-i înfloritură și produce din August până în Noemvrie păstăi gustoase, cari se pot folosi tocmai așa ca și altele. Se samăuă până la finea lui Iunie.

Trimit franco o porțiune de sămânță cu îndrumări pentru cultivare, dacă mi se trimite înainte 1 coroană în mărci postale sau prin mandat postal.

Singurul deposit pentru Europa-centrală, la:

[86] 1-5

Umbert Rella

Erzsébetfalva — Budapest m.

Săpun de lapte de lilie

Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele.

[69] 5-40

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Steinbruch)

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 65—

Sibiu — Nagyszeben.

Viță nobilitată
aleasă, lăferează

în cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler

Erste Rebenveredlungsanlage recunoscută deja de ani ca cea dintâi și cea mai solidă

Proprietar: **FR. CASPARI,** Mediaș, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereți listă pentru prețuri ilustrată! Lista pentru prețuri conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării Prin urmare se poate fiecare proprietar de vie, înainte de a face comanda, încredința despre promptitudinea firmei și bunătatea materialului. [307] 36-40

APĂ MINERALĂ PHŌNIX

DIN BUZIĂȘ

Intrece orice apă la suferințe de rărunchi și beșică.

Plăcută, puțin acrie, fără fier, îndeosebi impropătătoare apă de masă, bogată în acid carbonic.

Recomandată de medici. Recomandată de medici.

Efect excelent la suferințe de rărunchi și beșică, catar cronic de rărunchi, peatră; precum și la îmbolnăvirile catarale ale escretiunilor. — Prospece trimite la cerere administrația:

Direcțiunei bailor lui MUSCHONG în Buziasfürdő. (286) 28-100

Biblioteca religioasă a „Telegrafului Român“

Sfinții:

1. Vasile cel mare . . . 20 fil.
2. Marele Mucenic George . . . 30 "
3. Apostolii Petru și Pavel . . . 30 "
4. Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii Împărați Constantin și Elena . . . 30 "

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților“, tipărită în București la 1835, de Simeon Popescu, protopresbiter. Sibiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura.